

Innst. O. nr. 28

(2007-2008)

Innstilling til Odelstinget fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Ot.prp. nr. 17 (2007-2008)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om lov om endringer i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 (gjennomføring av forordning (EF) 561/2006 om harmonisering av visse bestemmelser på det sosiale området innenfor veitransport og om endring av forordning (EØF) nr. 3821/85 og (EF) nr. 2135/98 samt om oppheving av forordning (EØF) nr. 3820/85 m.m.)

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

Forslagets hovedinnhold

Kjøre- og hviletidsregelverket er i stadig utvikling for å ivareta de overordnede formålene om bedre trafiksikkerhet, bedre arbeidsvilkår for sjåførere og like konkurransevilkår i transportnæringen.

Ved forordning (EF) 561/2006 er reglene om kjøre- og hviletid revidert, og ved forordningene (EF) 2135/98 og (EF) 1360/2002 ble det innført regler for digitale fartsskrivere til erstatning for de tidligere analoge fartsskriverne.

Ved beslutning nr. 154/2006 i EØS-komiteen 8. desember 2006 ble forordning (EF) 561/2006 tatt inn i EØS-avtalen. Da gjennomføring forutsatte lovendring, ble det ved innleggelsen tatt forbehold om Stortingets samtykke. Ved Innst. S. nr. 211 (2006-2007), jf. St.prp. nr. 55 (2006-2007), ble det fattet vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 154/2006.

Hoveddelen av forordningen inneholder endringer av reglene om kjøring, pauser og hviletid, samt endringer av hvilke kjøretøy som er omfattet og hvilke som nasjonalt kan unntas fra reglene. Disse endringene er gjennomført ved forskrift 2. juli 2007 nr. 877 om kjøre- og hviletid for vegtransport i EØS.

Forordningen inneholder også bestemmelser som skal styrke håndhevingsmulighetene for å bidra til bedre trafiksikkerhet, bedre arbeidsvilkår for sjåførere og lik konkurranse innen vegtransportnæringen. Tre av disse bestemmelsene utgjør bakgrunnen for det foreliggende forslaget.

Til § 13

Forslag til endring i § 13 gir hjemmel til å innføre gebyr for offentlig utført godkjenning av og tilsyn med fartsskriververksteder. Den foreslåtte endringen innebærer at det enkelte verksted gjennom gebyr dekker kostnadene Statens vegvesen har forbundet med godkjenning og tilsyn i et nytt godkjenningssystem med skjerpede krav.

Samferdselsdepartementet vil bemerke at verkstedene er kommersielle aktører som tilbyr tjenester til lastebileierne. Kostnadene forbundet med godkjenning og tilsyn vil, som andre kostnader ved næringsvirksomhet, inngå i bedriftens grunnlag for å prise egne tjenester. Gebyrfinansiering i dette tilfellet anses å være i henhold til retningslinjer for gebyr og avgiftsfinansiering av statlige myndighetshandlinger, jf Rundskriv R-112/2006 av 16. juni 2006.

Til § 21

Forslag til endring i § 21 gir hjemmel til å pålegge avtalepart i transportoppdrag plikter til å sikre at transporttidsplaner er i samsvar med kjøre- og hviletidsreglene. Forslaget vil innebære at flere aktører i transportkjeden, gjennom de transporttidsplaner som avtales, skal legge til rette for at kjøre- og hviletidsreglene overholdes.

Pliktene vil bli fastsatt i forskrift 2. juli 2007 nr. 877 om kjøre- og hviletid for vegtransport i EØS, og overtredelser vil kunne straffes etter den alminnelige straffebestemmelsen i loven § 31.

Til § 32

Forslag til endring i § 32 gir hjemmel for å sanksjonere overtredelse av kjøre- og hviletidsreglene som avdekkes i Norge, uavhengig av i hvilket land overtredelsen er begått.

Departementet bemerker at hjemmel til å kunne sanksjonere overtredelser av kjøre- og hviletidsreglene som avdekkes i Norge, også der overtredelsen er begått på annen EØS-stat eller tredjestats territorium, vil gi økt oppdagelsesrisiko for overtredelser av stor betydning for trafikksikkerheten.

Til § 36

Forslag til endring i § 36 gir hjemmel til å gi forskrift som gir Statens vegvesen myndighet til å pålegge sjåfører hvile ved alvorlige brudd på kjøre- og hviletidsreglene. Forslaget gis for å forenkle muligheten til å hindre videre kjøring av sjåfører som er så trøtte at de åpenbart ikke burde kjøre.

Bestemmelsen foreslås likevel utformet generelt, for å gi fleksibilitet til å kunne fastsette regler om å kunne pålegge hvile også i andre situasjoner. Dette vil blant annet kunne være aktuelt dersom erfaringene med ordningen tilsier det og det er behov for ytterligere styrking av håndhevingen.

Økonomiske, administrative og andre konsekvenser

Innføring av skjerpede krav vil forutsette at Statens vegvesen må bygge opp ytterligere kompetanse på metode og prosess særlig knyttet til oppfølging av verkstedenes kvalitetssikringssystemer. Statens vegvesen vil også ytterligere profesjonalisere sin tilsynsfunksjon herunder gjennomgå etatens roller og ansvarsfordeling for å sikre habilitet og integritet. En skjerpet godkjenning- og tilsynsordning vil kreve økte ressurser.

De foreslåtte endringene vil gi bedre virkemidler for en effektiv håndheving og dermed gjøre det vanskeligere å bryte eller medvirke til å bryte reglene.

Innføring av nye krav for fartsskriververksteder, herunder et helhetlig statlig ansvar for godkjenning- og tilsynsoppgavene, vil gi økte kostnader for Statens vegvesen forbundet med organisatoriske tilpasninger, kompetansetiltak og teknisk utstyr.

Departementet forutsetter at det jevnlig skal foretas gjennomgang av kostnadene forbundet med godkjenning og tilsyn for å sikre at gebyrene er kostnadsriktige.

Innføring av plikter for avtalepart i transportoppdrag til å medvirke til oppfyllelse av kjøre- og hviletidsreglene, kan gi en viss økt administrativ byrde for aktuelle transportaktører.

De foreslåtte endringene i vegtrafikkloven § 32 vil gjøre det enklere å håndheve overtredelser av reg-

lene for kjøre- og hviletid begått i andre land, men som avdekkes i Norge.

Endring av § 36 som gir mulighet til å gi kontrollører fra Statens vegvesen myndighet til å kunne pålegge en sjåfør å gjennomføre hvile ved alvorlige overtredelser, vil kunne hindre kjøring som utgjør stor ulykkesrisiko. Konsekvensene antas derfor positive for trafikksikkerheten, arbeidsforholdene og konkurransen på transportmarkedet.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Karita Bekkemellem, Eirin Faldet, Irene Johansen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Truls Wickholm, fra Fremskrittspartiet, Bård Hoksrud, lederen Per Sandberg og Arne Sortevik, fra Høyre, Øyvind Halleraker og Trond Helleland, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, fra Kristelig Folkeparti, Jan Sahl, fra Senterpartiet, Ragnhild Aarflot Kalland, og fra Venstre, Borghild Tenden, viser til at forordning EF 561/2006 som Norge gjennom behandling av St.prp. nr. 55 (2006-2007) i hovedsak har sluttet seg til, gjennomføres i norsk rett gjennom revidert forskrift om kjøre- og hviletid.

Komiteen har merket seg at departementet i dialog med berørte aktører vil gjøre en fornyet vurdering av behovet for eventuelle varige nasjonale unntak i forskrifter som regulerer kjøre- og hviletid før de midlertidige unntakene utløper 1. august 2008. Komiteen legger til grunn at det blir en grundig dialog, og at departementet legger til grunn at nasjonale forskrifter gjør nødvendige permanente unntak for særnorske forhold og at justerte forskrifter heller ikke medfører nasjonale skjerpelser i forskriftene som ikke er hjemlet i direktivet.

Komiteen tilrår også at områder/virksomhet/transportformer som får permanente unntak fra forskrift, får egne regler som klargjør og forenkler praktisering av permanente unntak.

Komiteen understreker at forskrifter og praktisering av og kontroll med forskrifter må søkes gjennomført på en måte som ikke gir unødig byråkrati og merkostnader for berørte parter.

Komiteen har merket seg at lovforslaget åpner for at regionvegkontor kan få samme myndighet som politiet i dag har til å gi pålegg om å gjennomføre nødvendig hvile. Komiteen legger til grunn at også slik myndighet brukes av vegetaten med smidighet og sunt skjønn.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener det er avgjørende viktig at lover og forskrifter på samferdselsområdet i størst mulig grad medvirker til økt trafikksikkerhet. Flertallet viser i den forbindelse til det samme flertalls merknader i Innst. S. nr. 211 (2006-2007):

"Dette flertallet mener at prestasjonsbasert avlønning i transportbransjen kan medføre press på sjåføren som igjen kan sette trafikksikkerheten i fare.

Dette flertallet mener derfor at det må gjøres forskriftsendringer og eventuelle lovendringer som forhindrer et slikt avlønningssystem som kan føre til brudd på kjøre- og hviletiden, eller på andre måter være en fare for trafikken."

Flertallet understreker betydningen av at det sikres god opplæring og oppfølging av Vegvesenets kontrollpersonale for å sikre utøvelse av myndigheten i samsvar med formålet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker spesielt på at det bør gjøres varig unntak for sirkusvirksomhet.

Disse medlemmer viser til foreslått endring i § 21 som innebærer innføring av ansvarsregler for tredjeparter. Disse medlemmer har videre merket seg at forordning EF 561/2006 ikke er klar når det gjelder hvem som omfattes, og rekkevidden av pliktene som pålegges. Disse medlemmer legger til grunn at det i nasjonale forskrifter ikke gjennomføres en utvidelse av tredjepartsansvar som går lenger enn det andre land innenfor EØS-området gjør; og at forskrifter angående dette foreløpig utstår til dette er bedre klargjort.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er positivt innstilt til at det gjennomføres nasjonale tilpasninger i lovverk og forskriftsverk knyttet til endringer i felleseuropeiske regler for kjøre- og hviletid for tungtransportsjåførere. I et felles og internasjonalt transportmarked er det viktig at lovverket er mest mulig likt for å gi lik konkurranse, like transportvilkår og medvirke til økt trafikksikkerhet.

Disse medlemmer stiller seg imidlertid avisende til at slik nasjonal tilpasning skal føre til endring i lov- og regelverk som ikke er begrunnet med endring i felleseuropeiske regler, og at nasjonale tilpasninger ikke tar nødvendige hensyn til særegne nasjonale forhold knyttet til tungtransport på veg. Disse medlemmer peker spesielt på bruk av bil til vinterdrift av vegnettet, kjøreforhold om vinteren og forhold knyttet til bruk av riksveiferjer som særegne

norske forhold der smidighet fremfor byråkratisk regelverk, kan gi bedre bidrag til økt trafikksikkerhet.

Disse medlemmer har oppfattet at en del EU-land har videreført eller innført nasjonale bestemmelser som gir nasjonale avvik i forhold til forordning EF 561/2006. Disse medlemmer mener at også Norge bør kunne gjøre dette.

Disse medlemmer peker også på sirkusvirksomhet som helt særegen virksomhet. Disse medlemmer mener permanente og omfattende unntak er nødvendig for slik virksomhet. Disse medlemmer har oppfattet at dette er gjort i andre EU-land.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at innføring gjennom forskrifter av nye kjøre- og hviletidsbestemmelser utsettes. Det utarbeides nye forskrifter som tydeligere tar hensyn til særegne norske kjøreforhold, som viderefører unntak for transport innen radius på 100 km og som gir generelt unntak for transport i forbindelse med vegvedlikehold/vinterdrift."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for varig unntak for sirkusvirksomhet fra bestemmelsene og forskrifter om kjøre- og hviletiden i vegtrafikkloven, inkludert krav om fartsskrivere."

Disse medlemmer har merket seg at forslaget til tilføyelse i § 36 vil gi en ytterligere utvidelse av den myndigheten Statens vegvesen har i dag. Etter det disse medlemmer kjenner til, er dette ikke gjort eller tenkt gjort i Sverige og Danmark. Disse medlemmer ønsker ikke en slik myndighetsutvidelse, og vil derfor stemme mot forslaget til tillegg til overskriften i vegtrafikklovens § 36.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen sørge for at innføring gjennom forskrifter av nye kjøre- og hviletidsbestemmelser utsettes. Det utarbeides nye forskrifter som tydeligere tar hensyn til særegne norske kjøreforhold, som viderefører unntak for transport innen radius på 100 km og som gir generelt unntak for transport i forbindelse med vegvedlikehold/vinterdrift.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen sørge for varig unntak for sirkusvirksomhet fra bestemmelsene og forskrif-

ter om kjøre- og hviletiden i vegtrafikkloven, inkludert krav om fartsskrivere.

TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 (gjennomføring av forordning (EF) 561/2006 om harmonisering av visse bestemmelser på det sosiale området innenfor veitransport og om endring av forordning (EØF) nr. 3821/85 og (EF) nr. 2135/98 samt om oppheving av forordning (EØF) nr. 3820/85 m.m.)

I

I vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 gjøres følgende endringer:

§ 13 nytt fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter om gebyr for godkjenning av og tilsyn med verksteder for fartsskrivere.

§ 21 annet ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter om kjøre- og hviletid, om arbeidstid og om arbeidsvilkår for føre-

re, grupper av førere, *andre arbeidstakere innenfor vegtransport og avtalepart i transportoppdrag. Departementet kan videre gi forskrifter om plikt til å registrere opplysninger om disse forhold og om lagring, nedlasting, oppbevaring, innsending og kontroll av opplysningene, og om kontrollmyndighetenes tilgang til virksomheter, kjøretøy og kontrollapparater. Departementet kan også gi forskrifter om gebyr for utstedelse av fartsskriverkort.*

Ny § 32 skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter om at overtredelse begått på fremmed stats territorium av kjøre- og hviletidsbestemmelser gitt i medhold av § 21 andre ledd, skal straffes her i riket i samsvar med § 31, uavhengig av statsborgerskap og bostedsland.

Overskriften til § 36 skal lyde:

Forbud mot bruk av kjøretøy, inndragning av kjennermerke og vognkort og pålegg om hvile

§ 36 nytt nr. 9 skal lyde:

Departementet kan i forskrift gi politiet og regionvegkontoret myndighet til å gi pålegg om å gjennomføre nødvendig hvile når bestemmelser gitt i medhold av § 21 annet ledd er overtrådt.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 7. februar 2008

Per Sandberg

leder

Arne Sortevik

ordfører